

Duurzaamheid Geitensector

10 november 2016

John Bruin Geitenspecialist

1

for farmers
the total feed business

Biologische veehouderij
Productielocatie Lochem

Gangbaar geiten
Productielocaties Zwolle en Helmond

for farmers
the total feed business

Team van geitenspecialisten

ForFarmers
the total feed business

John Bruin

- 46 jaar,
- Getrouwd met Miranda
- 2 spruiten (15 en 13 jaar)
- 0,03 ha zandgrond in Diepenveen
- Fokkerij, DLV-advies, Accountant
- Financieel Specialist Bestra
- Geiten Specialist ForFarmers – Reudink
 - Technisch Noord NL en DK
 - Biologisch
 - Financieel (bedrijfsplannen, oriëntatie)
- 12,5 jaar jubileum

ForFarmers
the total feed business

Duurzaamheid geitenhouderij in praktijk

Agenda

- Wat is duurzaamheid
- Verschil geit en koe
- Bedrijf typen
- Bio of gangbaar?
- Huidige markt
- Ontwikkelingen
- Resultaten

Duurzame geiten,
hoge leeftijd, melkrijk en vitaal!

Wat is Duurzaamheid?

Wat is duurzaamheid

- **Nederlands Woordenboek (“Duurzaamheid”)**
 - Eigenschap van lang goed te blijven of te blijven bestaan
- **Dikke Vandale (“Duurzaam”):**
 - lang durend
 - weinig aan slijtage of bederf onderhevig
 - het milieu weinig belastend

7

Geitenhouderij NL Duurzaam

- Financieel
 - Afzet en productie in balans houden
 - Vaste lasten acceptabel houden
 - Technisch goed presteren
- Omgeving
 - Transport bewegingen
 - Productie op plek waar dat het best past (klimaat)
 - Ziektedruk voor mens en dier
- Imago
 - Bokjes problematiek
 - Arbeid intensiviteit
 - Schaalgrootte
 - Aaibaarheid factor, geiten op stro

8

Geit versus Koe

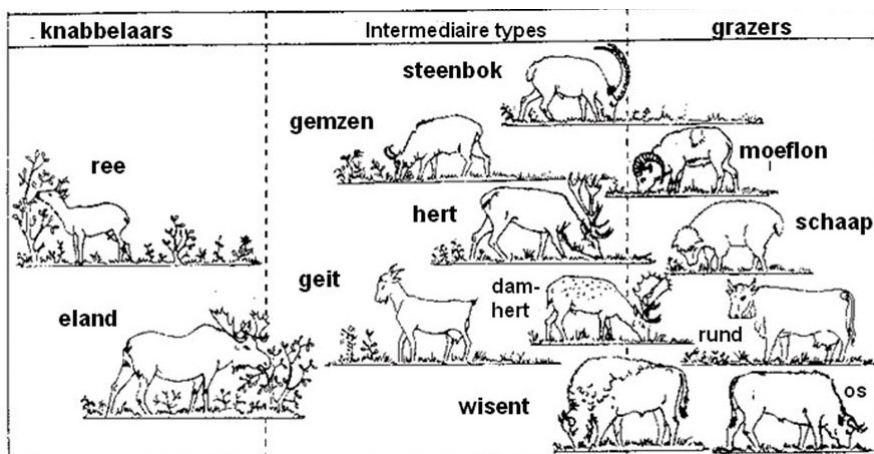
De geit is geen koe!

(Dus ook geen 10 geiten is 1 koe)

9

farmers
the total feed business

Vershil vreetgedrag koe en geit?

Figuur 1. Verschillende diersoorten binnen de groep herkauwers, ingedeeld naar foerageergedrag (Uit: Hofmann, 1988).

farmers
the total feed business

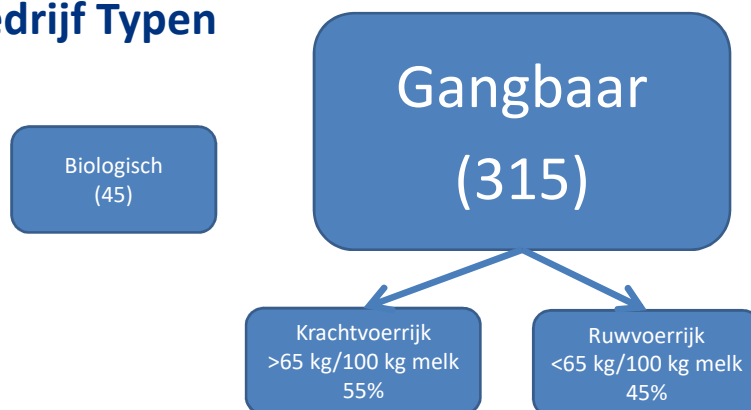
Geit

- Vertering geit veel sneller dan koe
- Alles wat kapot kan, gaat kapot
- Clostridium (zetmeel, eiwit)
- Stress gevoeligheid
- Autistisch
 - Temperatuurverschillen
 - Rantsoenovergangen
 - Uitmesten
 - Selectie
 - Enten, bekappen
 - Verlichting overgangen

11

Bedrijf Typen

Verschuiving naar meer ruwvoerrijke bedrijven:

1. hogere productie, verdunning van krachtvoer/kg melk
2. Meer kuilgras bij mengvoerrijke bedrijven

12

Hoeveel geeft de NL geit gemiddeld?

Hoeveel geeft de NL geit gemiddeld?

De geit geeft niet, ze ruilt!

De basis is een passende kwaliteit voer voor een gezonde hoogproductieve geit

Productieverloop

- Klimaat
- Voeding
- Erfelijkheid
- Management vaardigheden
- Schaalvergroting
- Duurmelken
- Doormelken
- Selectie

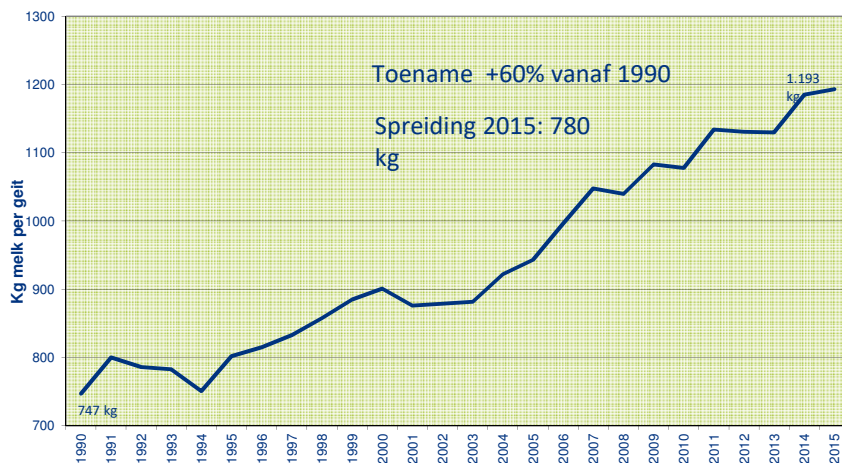

15

farmers
the total feed business

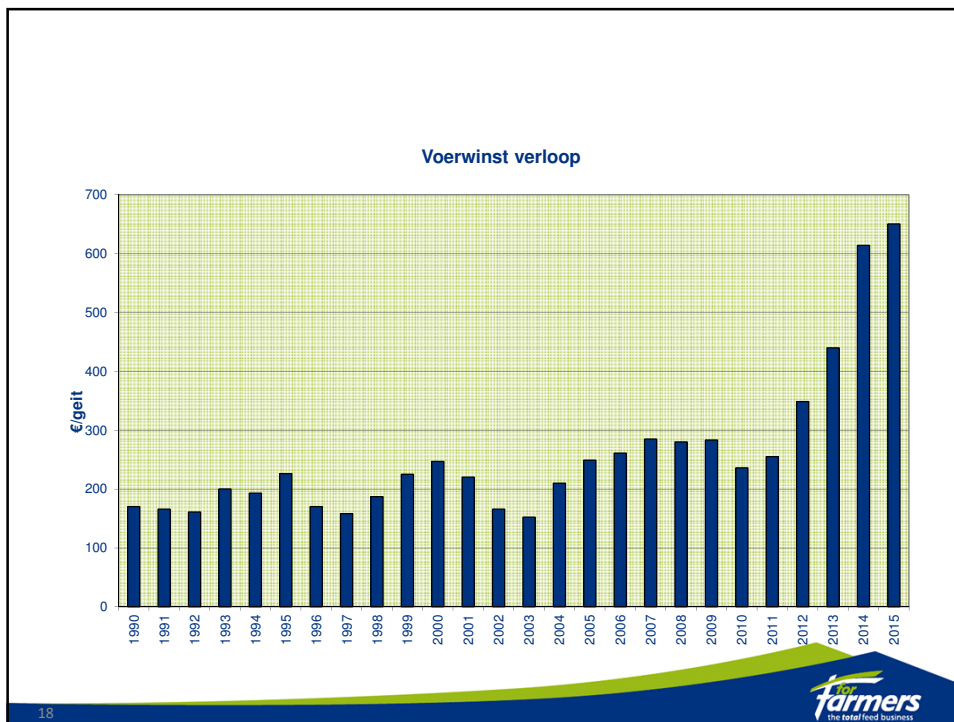
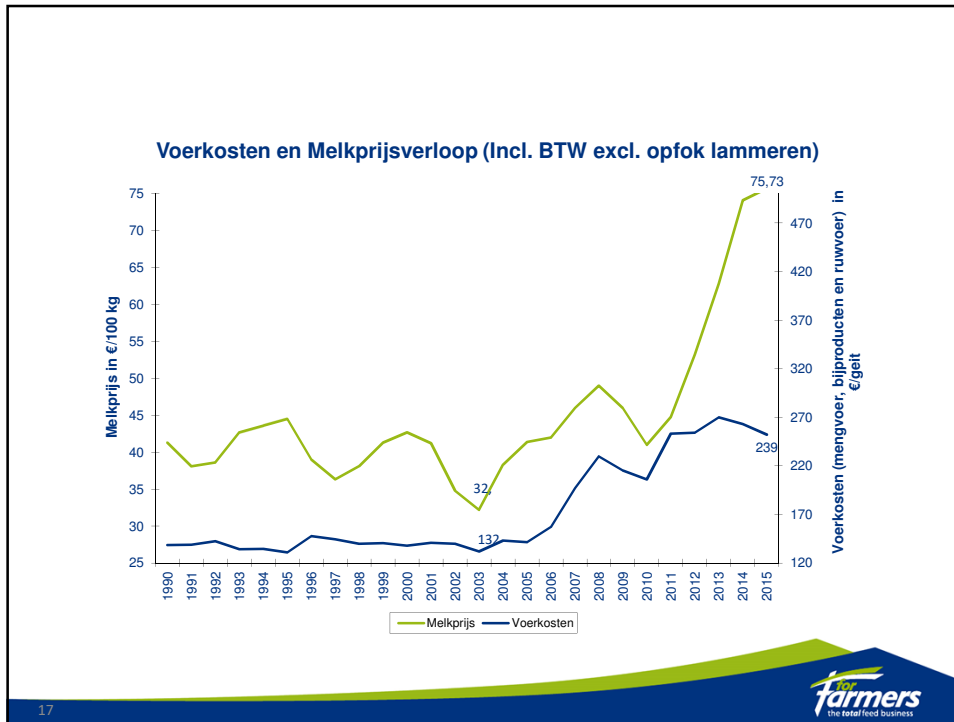
Productieverloop

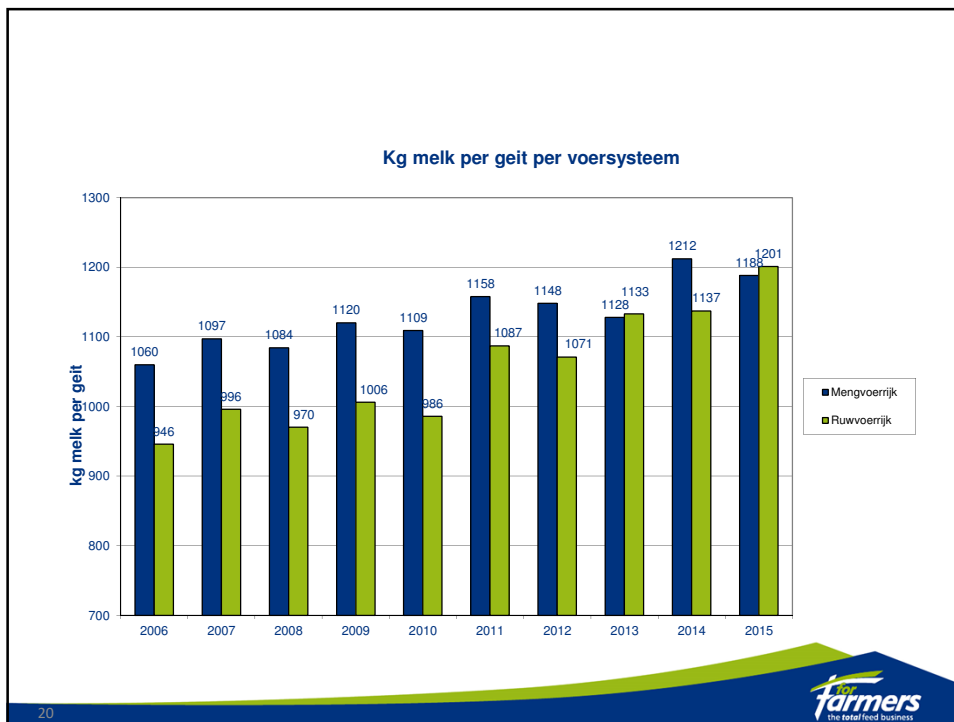
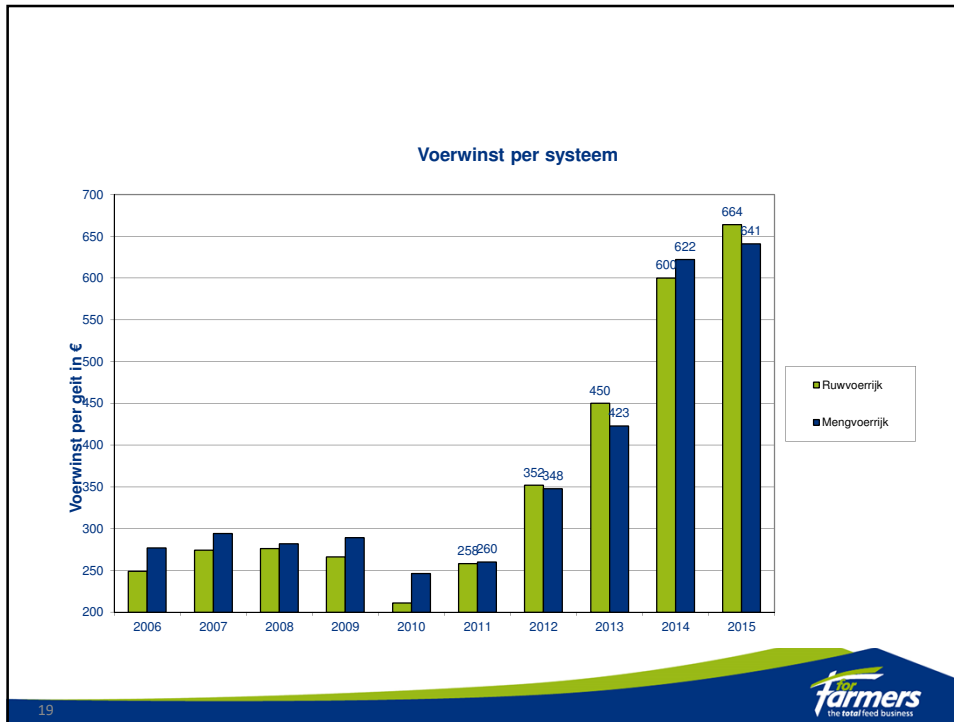
Melkproductieverloop per geit

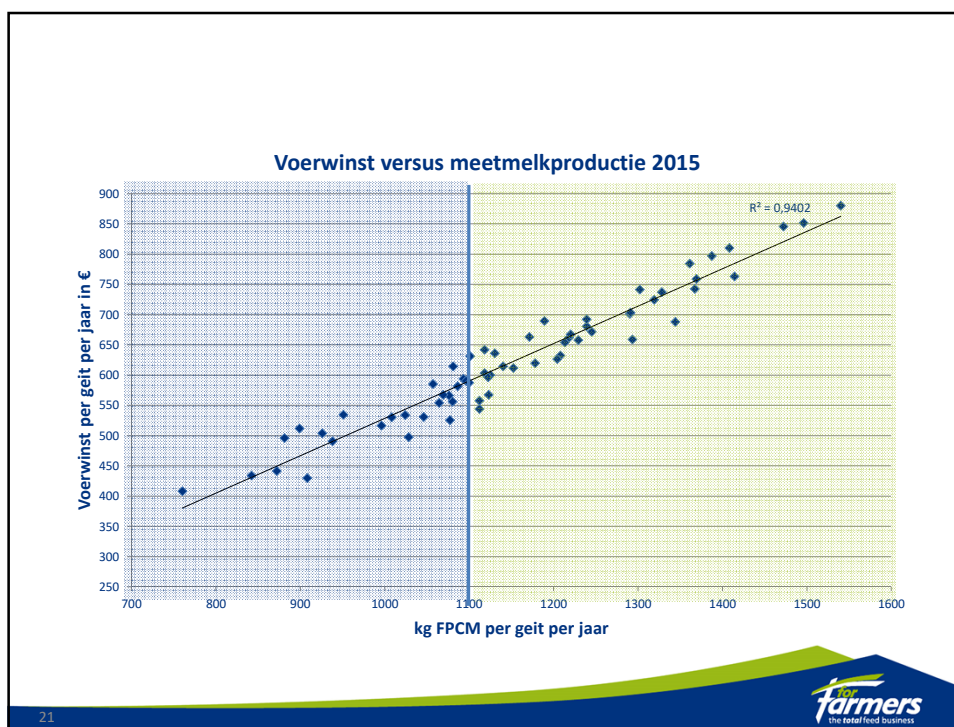

16

farmers
the total feed business

Productie

- Elda 2014:
- Biologisch: 859 kg melk per geit
- Gangbaar: 1.145 kg melk per geit

- 2015 Agroscoop Gangbaar 1.193 kg (2014 1.185 kg)

22

Meer biologisch?

- Voerbehoefte per geit:
- Gangbaar 1.185 kg melk, 806 kg kva en 224 kg ds ruwvoer
- Bio 859 kg melk, 350 kg kva en 526 kg ds ruwvoer
- Per 100 kg melk:
- Gangbaar 68 kg kva en 19 kg ds ruwvoer
- Bio 41 kg kva en 61 kg ds ruwvoer
- Per kg melk +76% ruwvoer nodig
- Gewasproductie -/- 2.500 kg ds (-/-23%)
- Bio: 8.500 kg ds/526 = 16 geiten per ha
- Gangbaar: 11.000 kg ds/224 = 49 geiten per ha

Meer biologisch?

- Bij 800 geiten per bedrijf, betekent omschakeling
- Van 16 ha naar 50 ha benodigd oppervlak ruwvoer
- Bij €60.000 per ha = +€2 miljoen (indien in eigendom)
- Bij 3% rente = +€61.200 / 800 = €77 per geit extra rentekosten
- Op deze wijze kost duurzaamheid geld
- Dit moet in omzet terugvertaald worden

Kost duurzaamheid geld?

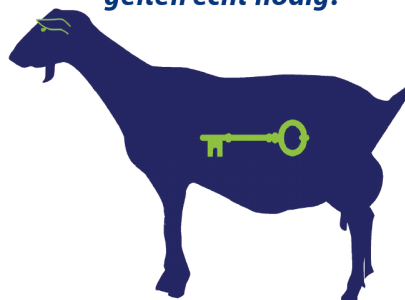
25

Rantsoen

1. Doel: Geit gezond houden
 - Maximale droge stof opname
 - Behoud pens gezondheid
 - Juiste nutriënten

***Wat hebben uw
geiten écht nodig?***

**Nutriëntgerichte voederwaardering
is de sleutel tot succes**

26

Maximale drogestof opname

- Smakelijke ruwvoerders
 - In en uitkuilmanagement
 - voerovergangen
- Beperken verzadigingsgevoel (snijmais / zetmeel)
- Geitcomfort

27

The logo for 'farmers' with the tagline 'the total feed business' below it.

Basis

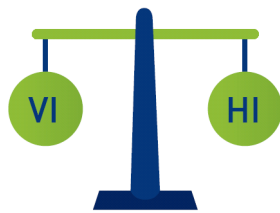
Comfort	Voer	Geit
Potbezetting	Smakelijk	Beweging
Vreetbreedte	Veilig	Herkauwen
Vreethoogte	Beschikbaarheid	Pensvulling
Potdiepte	Constantheid	Droogstand
Waterkwaliteit	SVO	Mest
Water beschikbaarheid	Opname	Haarkleed
Lucht	Prik	Benen
Licht	Tennisbal effect	Oren
Ligbed	Min./Vit./Spoorel.	Neus
		Bek
		Temperatuur
		Enting

The logo for 'farmers' with the tagline 'the total feed business' below it.

Behoud pens gezondheid

1. Maximale droge stof opname
2. Voorkom pensverzuring

Is de pens gezond?

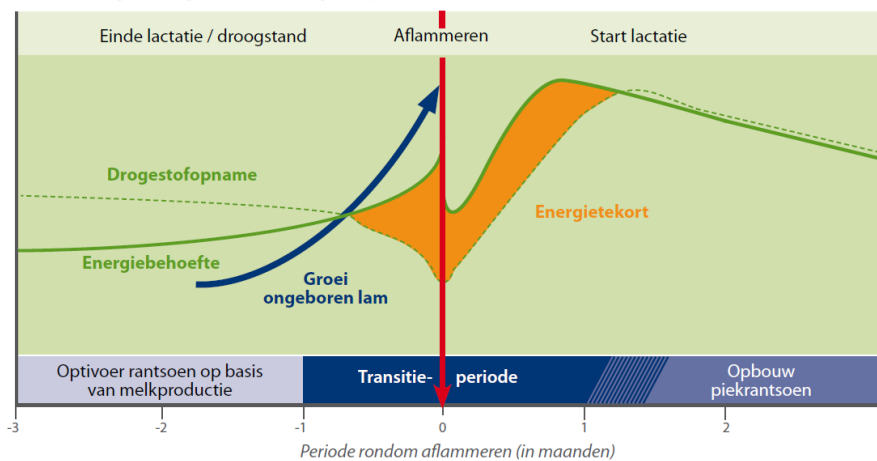
HerkauwIndex & VerzuringIndex

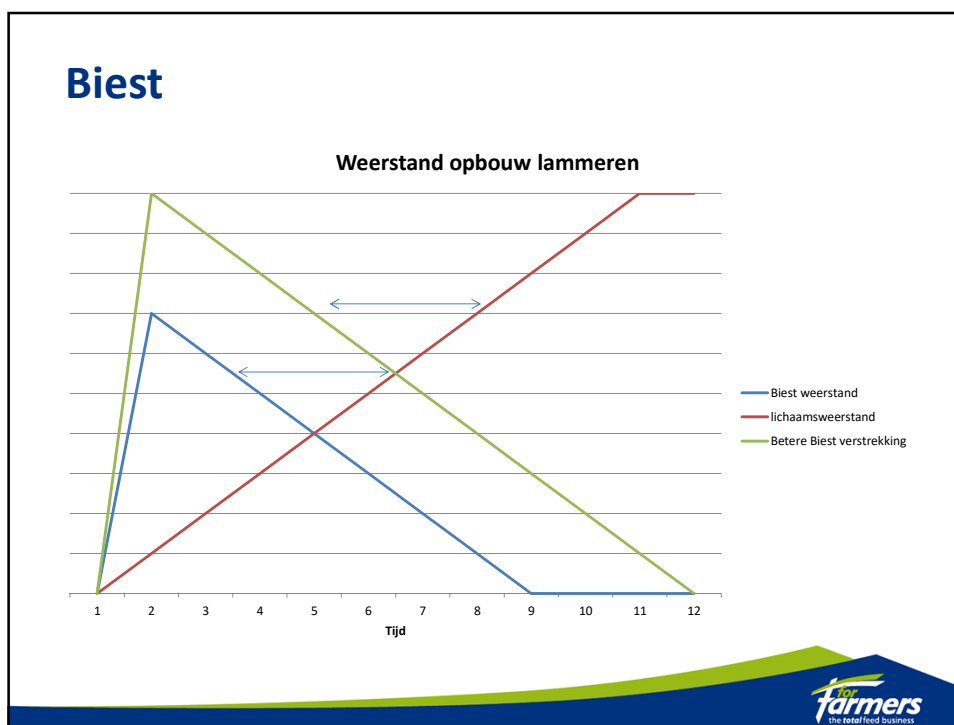
29

De transitie periode

Grafiek: Weergave energiebehoefte en drogestofopname rondom aflammeren.

30

Voerleverancier duurzaamheid verhogen

- Onderzoek naar voeding oplossingen
 - Capri mengvoer (premix voor geiten)
 - Fertibrok
 - Vita Capri Pensstart, Vita Capri Opfok
 - Transitie voeders
 - Non-stop brokken
 - Vetverhogers
 - Univit Capri

Voerleverancier duurzaamheid verhogen

- Meedenken in duurzaamheid oplossingen
 - Mestwetgeving
 - Staloplossingen (ventilatie, stalinrichtingen etc)
 - Ruwvoer begeleiding
 - GRIB
 - Rosé bokjes
 - Fokkerij
 - Bloedonderzoek, biest kwaliteit
 - GMO vrij
 - Onderzoek/studiegroep naar gezondheid kenmerken
 - Duurmelken
- Bespreekbaar maken op en met de boer

33

Conclusie

- Geitensektor bewijst duurzaam te kunnen zijn
- Aanpassingen blijven noodzakelijk
- Duurzaamheid hoeft geen geld te kosten
- Innovaties en kennis blijven belangrijk
- Afspraken over grenzen heen (mestwet en houderij eisen)

34

Goed verzorgen voorkomt verplegen

Bestra Financiële Thermometer Geiten NL gem.

	per 100 kg melk			per geit		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014
Bedragen Excl BTW						
Geleverde tonnen meetmelk	919	1024	1245	919	1024	1245
Aantal geiten	823	917	1.060	823	917	1.060
Opbrengsten totaal	51,70	60,01	72,16	578	670	837
Melkgeld	50,56	59,12	70,12	565	660	813
Omzet veestapel	1,14	0,89	2,04	13	10	24
Voerkosten	24,87	26,66	23,27	277	298	269
Krachtvoer	20,61	22,29	18,19	230	249	211
Bijproducten	0,49	0,42	0,99	5	5	11
Ruwvoer	2,67	2,62	2,57	30	29	30
Melkproducten	1,05	1,18	1,32	12	13	15
Mineralen	0,20	0,18	0,18	2	2	2
Voorraad mutatie (eigen ruwv.)	-0,15	-0,03	0,02	-2	0	0
Voerwinst (aankoop voer, incl O&A)	26,83	33,35	48,89	301	373	568
Toegerekende dierkosten	8,41	7,31	6,59	94	82	76
Diergezondheidskosten	1,44	1,52	1,89	16	17	22
Stro en strooisel	3,55	2,64	1,42	40	30	16
Overige	1,00	1,08	1,43	11	12	17
Gas, water en elektra	1,33	1,21	1,22	15	13	14
Mestafzetkosten	1,09	0,85	0,63	12	10	7
Saldo melkgeiten	18,42	26,04	42,30	207	291	492

Nutriënten: Hoofdlijn

Doel is om geiten zo min mogelijk af te laten vallen in transitie periode

- Zoveel mogelijk glucogene energie
 - Extra propyleenglycol en glycerol
- Eiwitgehalte niet te hoog
 - Stimuleert melkproductie → energieverlies

Transitievoeders

- Capri transitie energie
 - 1075 VEM, 125 GP, 155 RE
- Capri transitie totaal
 - 1040 VEM, 110 GP, 155 RE

37

farmers
the total feed business

Nutriënten: Mineralen

- Calcium
 - Geiten kunnen Ca opname goed up-reguleren: laag Ca ~~droogstand~~
 - hoge Ca behoefte voor lammeren en vroege biestproductie
 - hoge Ca behoefte voor biest (Ca 2 x zo hoog melk)
- Magnesium
 - drachtige geiten redelijk hoge behoefte
 - extra magnesium stimuleert Ca mobilisatie en vitamine D activiteit

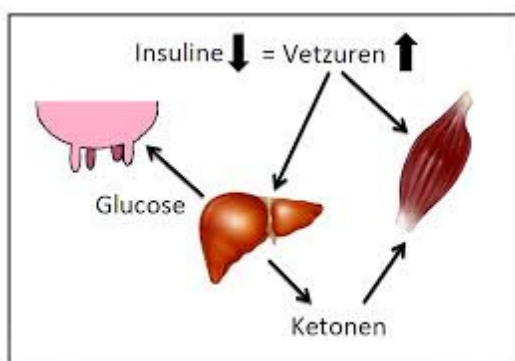
farmers
the total feed business

Mineralen: Sporenelementen en vitamines

- Vitamine E en selenium
 - Beter afkomen van placenta
 - Vitamine E bij hoge dosering
 - Selenium bij gemiddelde dosering
 - Efficiënte opname selenium door geit
 - Hogere Se gehalten in en betere absorptie IgG door lam
 - Anti-oxidatieve werking
 - Betere weerstand in de stressvolle transitieperiode voor geit en voor de start van het lam

Leververvetting

- Omzetting lichaamsvet in energie
 - Productie van NEFA's -> bezetten de bloedbaan
 - NEFA's afvoeren door beweging
 - Lever ondersteunen met choline

Hormonen

- Prostaglandine
 - Vernauwen bloedvaten → los laten placenta
- Oxytocine
 - samentrekken baarmoederwand
- Cortisol
 - Stress hormoon
 - Rondom geboorte is Cortisol gehalte 3x zo hoog als gangbaar
 - Vergelijkbaar met depressie!
- Stress → nog hoger gehalte Cortisol → remt synthese prostaglandine → meer kans om aan de nageboorte te blijven staan

41

The logo for 'farmers' features the word 'farmers' in a stylized, lowercase font with a green and yellow swoosh above it. Below the word, the tagline 'the total feed business' is written in a smaller, sans-serif font.

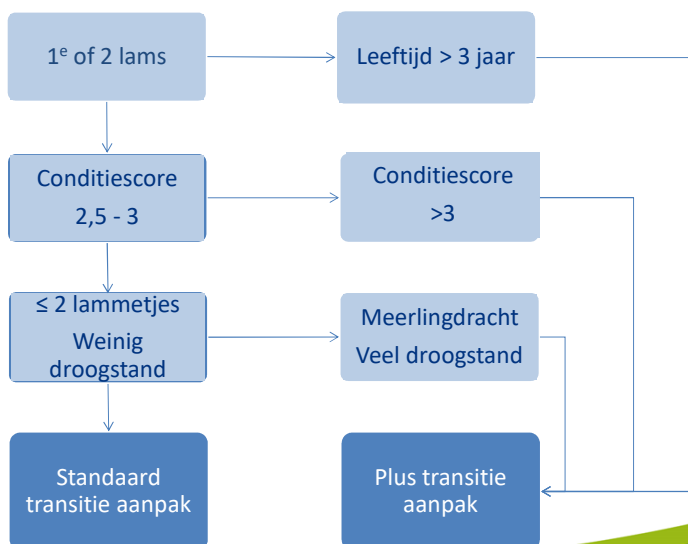
Aanpak

- Doel
 - Gezonde pens
 - Berekend rantsoen
 - Zo laag mogelijke negatieve energie balans
 - Voorkomen leververvetting
 - Mineralen op orde
 - Extra vitamine E
 - Optimaal niveau Selenium
 - Extra calcium en Magnesium

42

The logo for 'farmers' features the word 'farmers' in a stylized, lowercase font with a green and yellow swoosh above it. Below the word, the tagline 'the total feed business' is written in a smaller, sans-serif font.

Keuze transitie aanpak

Standaard transitie aanpak

Krachtvoerrijk

- Zet de geitenbrok om in Transitie Totaal
- > ad lib > 1,5 kg
- Berekend rantsoen voor 2 kg melk bij start lactatie

Ruwvoerrijk

- Verstrek > 0,3 kg Transitie Energie
- In totaal 1 kg brok
- Berekend rantsoen voor 2 kg melk. Let op HI en VI

Plus transitie aanpak

Krachtvoerrijk

- Transitie Totaal ad lib verstrekken
- Aangevuld met 0,5 kg Transitie Energie

Ruwvoerrijk

- Verstrek min 0,5 kg Transitie Energie tot max 1,0 kg
Vul het rantsoen verder aan met geitenbrok
- totaal max 1,5 kg krachtvoer
- Zet rantsoen in Optivoer (bereken op 2 kg melk)

Opbouw krachtvoer - piek

Oudere dieren

- Piek zit op 6 weken na aflammeren
- Na 4 weken maximale krachtvoergift
- Opbouw is $\pm 0,2$ kg / week

1^e lams

- Piek zit op 8 weken na aflammeren
- Maximale krachtvoergift op 6 weken

Ruwvoerrijk rantsoen

- Bij aflammeren 1 kg en dat opbouwen naar $\pm 1,8$ kg
- Basis 15-16% RE
- Start als helft van de groep heeft gelamd
- Let op pensvulling

